

Interpellation från Nackalistan

Till kommunstyrelsens ordförande Mats Gerdau

Vad görs för att förbättra underlagen inför stora politiska beslut?

När Nackas politiker ska fatta beslut i frågor med stor betydelse för kommunens ekonomi, och därmed dess invånare, är det viktigt att underlagen som ska ligga till grund för besluten håller hög kvalitet.

Enligt kommunallagen ska underlagen vara tillförlitliga och allsidigt belysta.

Tyvärr har de beslutsunderlag som vi politiker fått inför stora avgörande beslut inte sällan haft brister. Detta medför att vi kommunpolitiker riskerar att ta fel beslut, vilket kan ge stora negativa konsekvenser och onödiga kostnader, inklusive försenade och fördyrade kommunala projekt. Det är att slösa med kommuninvånarnas/skattebetalarnas pengar.

När det s k Tunnelbaneavtalet klubbades 2014, saknades bland annat en risk- och konsekvensanalys, vilket gjorde att vi i Nackalistan valde att rösta emot det. Avtalet innebar, förutom medfinansiering av själva tunnelbanebygget, att Nacka kommun åtog sig att bygga 13 500 bostäder. Förutom att risk- och konsekvensanalys saknades, vilket borde vara en självklarhet i så stora projekt, specificerades heller inte alla kostnader för projektet. Exempelvis specificerades inte kostnaden för den anslutande bussterminalen vid Nacka Forum (Mötesplats Nacka), som kommunen har lovat bygga och finansiera för att busstrafiken ska fungera då tunnelbanan är klar. Projektet Mötesplats Nacka föreslås nu att stoppas, då det visat sig att det skulle kosta Nackas skattebetalare 6,5 miljarder kronor. Nyligen har det också framkommit att bedömning av projektets kostnader från 2022, som visade på en kostnad på dryga 2 miljarder, grundar sig på siffror från 2017 - som i sig enbart var grova schablonsiffror och som saknade nödvändiga påslag, risktillägg och som helt underskattade genomförandetiden. Kostnadskalkyler som gjorts av konsulter men som därefter aldrig granskades av kommunen. Detta är inte seriöst.

Inför beslut om utförsäljning av samhällsfastigheter till Riskhemsaffären 2014, där 39 fastigheter såldes ut på ett bräde och där majoriteten sedan hyrs tillbaka i långa och dyra "sale-and-leaseback" avtal, fanns även där brister i underlagen. Nackas revisorers påpekade i sin granskning året efter, att det inte fanns någon dokumenterad analys av vilka kostnader och intäkter försäljningen gav jämfört med om kommunen behållit fastigheterna. Nu ser vi resultatet av den affären, med höga hyreskostnader som slår hårt mot Nackas skolor.

Ett mer aktuellt projekt, att höja upp Saltsjöbanan på en bro i Sickla, är ytterligare ett exempel på ett miljardprojekt där underlagen varit undermåliga. Revisorerna har granskat de underlag som Nackas politiker fått inför beslut om avsiktsförklaring samt därefter genomförandeavtal för Saltsjöbanans Upphöjning, och i en rapport som anmälades till kommunfullmäktige i februari i år kommit fram till att underlagen för båda dessa ärenden uppvisat hög osäkerhet och även otydlighet. Båda besluten saknade, precis som NL påpekat, viktig information som Nackas politiker skulle behövt ha, såsom ekonomiska konsekvenser för kommunen, riskanalys, kostnads-nyttoanalys samt alternativa lösningar till upphöjningen. Hade Nackas politiker fått dessa underlag redan vid beslut om avsiktsförklaring, hade projektet med att höja upp Saltsjöbanan på en bro med stor sannolikhet kunnat stoppas betydligt tidigare, vilket hade sparat många miljoner för Nackas skattebetalare.

Själva beredningen av ärenden inför stora beslut är mycket viktigt för att vi kommunpolitiker ska kunna fatta rätt beslut. Det är genom beredningen grunden läggs för ett väl avvägt och korrekt beslut. Det är kommunstyrelsen som ska se till att ärenden som kommer upp till kommunfullmäktige är ordentligt beredda, och att underlagen ger tillräcklig och väl avvägd information. Om man inte reserverar sig som ledamot eller tjänstgörande ersättare i kommunfullmäktige är man alltså juridiskt medansvarig.

Därför vill vi i Nackalistan ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

- Hur kommer det sig att det saknats viktiga analyser och underlag inför beslut i stora och för kommuninvånarna viktiga projekt?
- Hur ser kommunstyrelsens ordförande på de brister som påtalas i revisorernas rapport från i februari i år angående Saltsjöbanans upphöjning?
- Hur ser kommunstyrelsens ordförande på det ansvar som han har att se till att underlagen vi politiker får är väl underbyggda och allsidigt belysta?
- När tänker kommunstyrelsens ordförande agera för att se till att dessa brister inte uppstår framöver?

Mikael Carlsson, 2024-05-17